

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 437/2025 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Suomen Ammattiliittojen Solidaari- suuskeskuksen kehitysyhteistyörahoituksen leikkauksesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Hanna Sarkkinen /vas näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 437/2025 vp:

Millä perusteella hallitus leikkasi SASKin rahoitusta vastoin esittelijän kantaa ja miten hallitus näkee päätöksen vaikuttavan yhteiskunnalliseen luottamukseen, poliittisen päätöksenteon ennustettavuuteen ja tasapuolisuuteen?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kansalaisjärjestöillä on merkittävä rooli Suomen kehitysyhteistyön toteuttamisessa. Vaikka kehitysyhteistyöhön kohdistetaan tällä hallituskaudella historiallisen suuret säästöt, on kotimaiset kansalaisjärjestöt pidetty leikkausten ulkopuolella. Järjestöjen kehitysyhteistyön kokonaisuus onkin Ukrainan tukemisen ohella ainoa kehitysyhteistyön sektori, josta ei ole tällä kaudella leikattu.

Suomen kehityspolitiikan painopisteitä ovat naisten ja tyttöjen oikeuksien sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien vahvistaminen, mikä on keskeistä myös väestönkasvun hallinnassa, sekä koulutus ja ilmastotoimet. Alueellisenä painopisteenä työssä korostuu Ukraina, joka on ylivoimaisesti suurin kumppanimaamme kahdenvälisessä kehitysyhteistyössä ja humanitaarisessa avussa.

Vuonna 2024 valmistuneen Kansainvälisten taloussuhteiden ja kehitysyhteistyön selonteon mukaisesti ulkoministeriössä panostetaan voimakkaasti myös kehitysyhteistyön ja Suomen kaupallisen intressin yhdistämiseen. Painotamme molemminpuolista hyötyä ja taloudellista toimeliaisuutta. Yhdistämällä kauppaa ja kehitystä voimme luoda kestävästä talouskasvua ja liiketoimintaa sekä työpaikkoja niin kehittyvissä maissa kuin Suomessa.

Suomessa on useita kansalaisjärjestöjä, jotka toimivat kehitysyhteistyössä ja saavat ulkoministeriöltä rahoitusta. Ministeriön suurin tukimuoto kotimaisille kansalaisjärjestöille on kehitysyhteistyön ohjelmatuki, jota myönnettiin hiljattain yhteensä 271 miljoonaa euroa neljälle vuodelle 2026–2029. Samanaikaisesti vahvistettiin päätökset yhteensä 40 miljoonan euron humanitaarisen avun myönnoistä kotimaisille kansalaisjärjestöille samalle ajanjaksolle.

Ohjelmataukea voivat saada vain toimintansa vakiinnuttaneet ja suuret järjestöt. Pienille ja uudemmille kansalaisjärjestöille on olemassa muita tukimuotoja. Kaiken kaikkiaan suomalaisilla kansalaisjärjestöillä on erityisosaamista monella alalla ja järjestöt tekevät työtä yhteiskunnan heikoimassa asemassa olevien väestöryhmien kanssa.

Kehitysyhteistyön ohjelmataukea myönnettiin 23 kansalaisjärjestölle. Suurimmat ohjelmatuken rahoitusmyönnöt neljälle vuodelle ovat yli 20 miljoonan euron suuruisia ja pienimmät noin kolmen miljoonan euroa suuruisia.

Kokonaisharkinnassa otettiin huomioon Suomen kehitysyhteistyön edellä mainitut painopisteet ja prioriteetit. Hallitus osoittaa tukea työlle, jota pidetään tärkeänä ja painopisteitä erityisen hyvin vastaavana. Virkamiesten pohjaesitykseen verrattuna lisätukea saivat Kirkon Ulkomaanapu, Suomen Lähetysseura, Fida International, Suomen Punainen Risti, Plan International Suomi, Kansalaisjärjestöjen Ihmisoikeussäätiö KIOS ja Reilu Kauppa. Muutokset koskivat yhteensä alle seitsemää miljoonaa euroa 271 miljoonan euron kokonaisuudessa. Muutokset tehtiin kustannusneutraalisti siten, että vähennysten ja lisäysten summa oli nolla euroa.

Yksikään järjestö ei muutosten myötä pudonnut suurten tuensaajien joukosta pieneksi tuensaajaksi. Kirjallisessa kysymyksessä mainitulle Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus SASK:lle myönnettiin 10 miljoonaa euroa. Kyseessä on merkittävä tukimäärä. 23:sta ohjelmatuken saajasta 12 saa ohjelmataukea uudelle tukikaudelle vähemmän kuin SASK. Asia käsiteltiin valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa 4.12.2025 ja päätös osoittaa, että hallitus pitää myös työtä kehittyvissä maissa työntekijöiden oikeuksien eteen tärkeänä.

Helsingissä 16.12.2025

Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavio